

Børne- og socialminister Mai Mercados talepapir

Anledning	Besvarelse af SOU samrådsspørgsmål A om servicelovens § 95, stk. 3, om kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og overvågningsproblematikken
Dato / tid	11. oktober 2018
Talens varighed	Ca. 10 minutter
Sted	Social-, Indenrigs- og Børneudvalget

Samrådsspørgsmål A stillet af Karina Adsbøl (DF):

"I bemærkningerne til betænkningen over L 150 om revision af servicelovens voksenbestemmelser (folketingsåret 2016-17) fremgår det i forbindelse med problematikken omkring kontant tilskud til ansættelse af hjælpere efter servicelovens § 95 og overvågning, at partierne bag aftalen konstaterer, at "Børne- og Socialministeriet nu er i færd med at afdække løsningsmuligheder i dialog med KL, herunder de økonomiske konsekvenser og målgruppeafgrænsningen. Dette arbejde skal være afsluttet inden udgangen af august 2017. Partierne forudsætter herved, at løsningsmulighederne drøftes med partierne bag aftalen om revision af servicelovens voksenbestemmelser". Vil ministeren redegøre for, hvorledes ministeren har forsøgt at afdække løsningsmuligheder på problematikken om overvågning, herunder hvilke konkrete knaster der har været i drøftelserne i forhold til at finde løsningsmuligheder, og hvordan ministeren fremadrettet har tænkt sig at inddrage partierne i drøftelserne mhp. at finde en løsning? Spørgsmålet stilles på baggrund af åbent samråd den 19. juni 2018 om, hvorvidt hjemmeboende borgere med funktionsnedsættelse, der har behov for overvågning, får den hjælp, de har behov for (besvarelse af samrådsspørgsmål R)."

Det talte ord gælder

[Indledning]

Tak for invitationen til endnu et samråd om problemet med, at kommunerne ikke har hjemmel til at udmåle timer til overvågning i en ordning efter servicelovens § 95, stk. 3, om kontant tilskud til ansættelse af hjælpere.

Jeg er meget forstående over for, at man efterspørger en løsning, men som jeg allerede har redegjort for både i samråd og i skriftlige svar, er de løsninger, som indtil nu har været afdækket, meget dyre.

I dette samråd bliver jeg spurgt om, hvordan jeg har søgt at afdække løsningsmulighederne, hvilke knaster der har været i forbindelse med drøftelserne herom, og hvordan jeg fremadrettet har tænkt mig at inddrage de øvrige partier i drøftelserne med henblik på at finde en løsning.

Jeg vil først og fremmest gerne understrege, at jeg hele tiden har taget problematikken om overvågning alvorligt, og jeg vil rigtig gerne finde en løsning. Jeg har også mødt de familier, som har børn med handicap, som bor hjemme og har behov for overvågning.

Jeg anerkender, at der er borgere, der bor hos deres familier, som har behov for, at der er assistance tilstede, hvis der opstår et hjælpebehov, som der skal reageres på.

Samtidig er løsningen efter min opfattelse meget vanskelig.

På den ene side er der tale om nogle familier, som hver dag yder en kæmpe indsats for at passe et nært familiemedlem med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, og som efter landsretsdommen fra maj 2015 har oplevet at få reduceret hjælpen væsentligt i den ordning, som vi taler om.

På den anden side konkluderer den undersøgelse, som ministeriet foretog i samarbejde med konsulenthuset Deloitte hen over sommeren sidste år, at en indførelse af hjemmel til at udmåle timer til overvågning i ordningen vil kræve massiv finansiering. Det estimeres på baggrund af undersøgelsen, at den billigste løsning vil koste 80-90 mio. kr., mens den dyreste løsning vil koste 220-250 mio. kr.

Der er her tale om merudgifter i en størrelsesorden, som ministeriet ikke selv råder over, og finansieringen vil skulle tilvejebringes på anden vis – det vil sige fra satspuljen eller på finansloven.

For mig vægter hensynet til de familier, som både kan og vil tage vare på deres nære, imidlertid så tungt, at jeg fortsat forsøger at finde en løsning. Men det vil jeg komme nærmere ind på senere.

[Afdækning af løsningsmuligheder]

I forhold til det konkrete spørgsmål om, hvordan jeg har forsøgt at afdække løsningsmuligheder på overvågningsproblematikken, så kan jeg oplyse jer om, at vi har arbejdet i to overordnede spor.

Det ene spor har været at sikre en løbende dialog med KL om en løsning, og det andet spor har været at iværksætte en større undersøgelse af de økonomiske konsekvenser af at indføre hjemmel til at medtage overvågning i en § 95-ordning.

De to spor er forløbet sideløbende og afhængigt af hinanden, men for overskuelighedens skyld, vil jeg nu redegøre for de to spor hver for sig.

For så vidt angår dialogen med KL, så har ministeriet siden foråret sidste år haft en tæt dialog med KL med henblik på at forsøge at finde en løsning på overvågningsproblematikken.

Dialogen med KL blev iværksat som opfølgning på de drøftelser af overvågningsproblematikken, som partierne bag aftalen om en revision af servicelovens voksenbestemmelser havde allerede i forbindelse med de forudgående forhandlinger til aftalen.

Jeg noterede mig dengang, at partierne bag aftalen fandt det meget vigtigt, at denne problematik blev løst.

Herefter bad jeg ministeriet om at afsøge de økonomiske konsekvenser af at indføre hjemmel til at medtage overvågning i en § 95-ordning.

Ministeriet og KL har herefter løbende drøftet forskellige løsningsmuligheder og de økonomiske konsekvenser – både med afsæt i en skal-bestemmelse og med afsæt i en kan-bestemmelse for på den måde at gøre det muligt for kommunerne at udmåle timer til overvågning i en § 95-ordning.

Satspuljeordførerkredsen er løbende blevet orienteret om indholdet af drøftelserne.

I drøftelserne med KL har ministeriet også forsøgt at afsøge, hvorvidt det var muligt at komme tættere på en løsning af problematikken, hvis afgrænsningen til sundhedslovgivningen samt muligheden for at benytte velfærdsteknologiske løsninger til at dække borgerens behov blev tydeliggjort.

Det var imidlertid meget vanskeligt at opnå enighed med KL om konsekvenserne af at indføre overvågning. Derfor fik jeg hen over sommeren sidste år igangsat en undersøgelse, som skulle sikre konkret viden om de økonomiske konsekvenser. Undersøgelsen har dannet grundlag for de videre drøftelser med KL.

Det andet spor har været netop denne undersøgelse, som ministeriet fik lavet i samarbejde med konsulenthuset Deloitte.

Undersøgelsen skulle afdække konsekvenserne af to forskellige varianter af en skal-bestemmelse, som giver borgere mulighed for at få udmålt timer til overvågning i en § 95-ordning.

Konklusionerne fra undersøgelsen har som bekendt vist, at den billigste ordning vil medføre årlige offentlige merudgifter på 80-90 mio. kr. [145-155 borgere], mens den dyreste løsning vil medføre årlige offentlige merudgifter på 220-250 mio. kr. [305-335 borgere]

Det er satspuljeordførerkredsen også orienteret om, ligesom det blev gjort klart, at der ikke kunne opnås enighed med KL om en udgiftsneutral løsning.

Der er altså over en lang periode gjort mange tiltag for at forsøge at løse overvågningsproblematikken. Konklusionen har desværre bare været, at der ikke vil kunne findes en løsning på overvågningsproblematikken uden, at det vil betyde store ekstra udgifter for det offentlige.

Som jeg også nævnte under samrådet i sommer, så vil jeg ikke lægge skjul på, at jeg synes, at den situation er meget ærgerlig, men jeg ser mig desværre ikke i stand til at anvise midlerne til at dække så omfattende udgifter.

[Opståede uenigheder i dialogen med KL]

I forhold til spørgsmålet om hvilke konkrete knaster, der har været i drøftelserne om løsningsmuligheder, så vil jeg ikke lægge skjul

på, at der undervejs i de løbende drøftelser med KL har været ganske store uenigheder, som jo altså har resulteret i, at vi ikke har fundet en løsning.

Hen over efteråret og vinteren sidste år fortsatte ministeriet nemlig drøftelserne med KL med afsæt i Deloitte rapportens konklusioner. Og der har i den sammenhæng været uenighed om undersøgelsens metodiske tilgang, herunder i forhold til datagrundlaget for undersøgelsen. Samtidig forsøgte begge parter fortsat at nå til enighed omkring de økonomiske konsekvenser af en kan-bestemmelse.

KL tilkendegav på dette tidspunkt i processen, at en kan-bestemmelse efter deres opfattelse ikke vil være udgiftsneutral, men vil medføre merudgifter i størrelsesordenen 150 mio. kr. årligt.

Ministeriet er ikke umiddelbart enige i denne vurdering, men har desværre ikke kunnet opnå enighed med KL på det punkt. Derfor har det heller ikke været muligt at finde en udgiftsneutral løsning på overvågningsproblematikken.

[Fremadrettet arbejde og inddragelse af partierne]

Og så er jeg nået til den sidste del af samrådsspørgsmålet, som går på, hvordan jeg fremadrettet har tænkt mig at inddrage partierne i drøftelserne om eventuelle løsningsmuligheder.

Jeg vil jo rigtig gerne finde en løsning.

Derfor har jeg bedt mit ministerium om at undersøge eventuelle andre løsninger end dem, som I allerede er blevet præsenteret for.

Jeg kan oplyse jer om, at ministeriet er i dialog med KL. Det er blandt andet drøftet, om der kan indføres en overgangsordning for de unge, som har behov for at forberede sig på at overgå til voksenlivet.

Derudover drøftes det igen, i hvilket omfang fx velfærdsteknologi og sundhedslovgivningen kan dække behovene hos de borgere, som vi taler om i dag.

Nye løsninger kræver selvsagt tilbundsgående juridiske og økonomiske overvejelser, og ministeriet vil derfor i den kommende tid fortsætte arbejdet med at forsøge at finde en løsning. Det vil dog forudsætte tæt samarbejde og enighed med KL. Og jeg er ikke meget optimistisk.

Jeg forstår til fulde ønsket om handling. Det ønske deler jeg. Men det er nogle vanskelige drøftelser, og vi har derfor behov for mere tid for at få klarhed over, om der kan findes en løsning.

Det, håber jeg, at I har forståelse for.

Jeg kan betrygge jer ved, at jeg vil inddrage jer, så snart der foreligger afklaring af, om der kan findes en løsning.

[Afrunding]

Opsummerende har vi altså over længere tid gjort meget for at forsøge at finde en løsning. Vi er fortsat i dialog med KL og håber, at dialogen vil føre til enighed om en løsning.

Og som jeg har sagt før, så tager jeg overvågningsproblematikken meget alvorligt.

Tak for ordet.